

การสำรวจและสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของโมเดลสมมติฐานการวัด คุณลักษณะความเป็นคนดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

Surveys and synthesis components and indicators of hypothesized measurement
model of good person characteristics for secondary school students

ตรีคม พรหมบุญ¹⁾ ประกฤติยา ทักษิณ²⁾ และ ชุตินา สุรเศรษฐ³⁾

Treekom Prommaboon¹⁾ Prakritiya Tuksino²⁾ and Chutima Suraseth³⁾

¹⁾ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Doctoral Degree Student in Education Department of Educational Measurement and Evaluation, Faculty of Education, Khon Kaen University

²⁾ อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Lecturer Department of Educational Measurement and Evaluation, Faculty of Education, Khon Kaen University

³⁾ รองศาสตราจารย์ สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Assoc.Prof. Department of Educational Research and Psychology, Faculty of Education, Chulalongkorn University

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อ สำรวจและสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของโมเดลคุณลักษณะความเป็นคนดี และพัฒนาโมเดลสมมติฐานการวัดคุณลักษณะความเป็นคนดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน เลือกแบบเจาะจงโดยใช้เกณฑ์ เครื่องมือการวิจัยคือ แบบสอบถามปลายปิดแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับและแบบสัมภาษณ์จำนวน 1 ชุด เก็บข้อมูลจำนวน 2 รอบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าฐานนิยม ค่ามัธยฐาน ค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์น้ำหนักความสำคัญโดยใช้วิธี Rank Order Centriod (ROC)

ผลการวิจัยพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญมีมติเห็นว่าทั้ง 16 องค์ประกอบของโมเดลสมมติฐานการวัดคุณลักษณะความเป็นคนดีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีความถูกต้องเหมาะสมระดับมาก ($\bar{X} = 4.24, S.D. = .95$) ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีคุณภาพตามเกณฑ์ องค์ประกอบและจำนวนตัวบ่งชี้ และผลการจัดลำดับความสำคัญ มีดังนี้ ความมีระเบียบวินัย 2 ตัวบ่งชี้ อดทนอดกลั้น 4 ตัวบ่งชี้ ขยันหมั่นเพียร 3 ตัวบ่งชี้ กตัญญูกตเวที 4 ตัวบ่งชี้ ประหยัดและพอเพียง 4 ตัวบ่งชี้ การพึ่งตนเองและรู้คุณค่าตนเอง 4 ตัวบ่งชี้ รับผิดชอบ 4 ตัวบ่งชี้ ยุติธรรม 3 ตัวบ่งชี้

มีสถิติสัมพัทธ์ 3 ตัวบ่งชี้ เมตตากฎา 2 ตัวบ่งชี้ ชื่อสัตย์สุจริต 4 ตัวบ่งชี้ โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ 3 ตัวบ่งชี้ มีมนุษยสัมพันธ์ 2 ตัวบ่งชี้ มีจิตสำนึกอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 5 ตัวบ่งชี้ สุภาพอ่อนน้อม 3 ตัวบ่งชี้ และ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ยึดมั่นประชาธิปไตยและรักความเป็นไทย 7 ตัวบ่งชี้ ตามลำดับ ซึ่งองค์ประกอบมีน้ำหนักความสำคัญอยู่ระหว่าง 0.008-0.211

คำสำคัญ: องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ โมเดลการวัด คุณลักษณะความเป็นคนดี เดลฟายแบบปรับปรุง

Abstract

This research is a qualitative research. The objective of this research is to survey and synthesis the components and indicators of measurement model of good person characteristics and to develop the hypothesized measurement model of good person characteristics for secondary school students. The Modified Delphi Technique (MDT) was used for this research. Seventeen experts were asked to confirm the accuracy and appropriateness of components and indicators. The experts were expected by using the selection criteria. Two sets of the questionnaires for experts were confirmed the accuracy and appropriateness of components and indicators the five-level scale questionnaires and the set of interviews. Were used for two sound. Data analyses used in this research were: Analysis of the mode, the median, absolute value of the difference between the median and mode, the inter-quartiles range the mean and standard deviation.

The results showed that ; 1) The expert in MDT consensus with accuracy and appropriateness of sixteen components overall was high level ($\bar{X} = 4.24, S.D. = .95$). All of indicator was the quality criteria. The component and indicators, and the priorities are; the discipline 2 indicators ;the tolerance 4 indicators; the diligence 3 indicators ;the gratitude 4 indicators ;the self-sufficient 4 indicators ;the self-rule and self-esteem 4 indicators; the responsibility 4 indicators; the justice 3 indicators ; the consciousness 3 indicators; the kindness 2 indicators; the honesty 4 indicators ;the helpfulness, generousness and devotion (beneficence) 3 indicators; the human relations 2 indicators ;the consciousness environmental conservation ;the humility 3 indicators; adherence to patriotism, religion, the king, democracy and conservation of cultural and arts of Thailand 7 indicators. That component weight of priority was between 0.008 to 0.211.

Keyword: Components and Indicator Measurement model of Good person characteristics Modified Delphi Technique (MDT)

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีจุดเน้นที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่กับความรู้เพื่อสามารถใช้ชีวิตและปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 มาตรา 27 กำหนดให้มีหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามลำดับ มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย ถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งในการจัดการศึกษาครูผู้สอนต้องมีการวัดและประเมินผลของผู้เรียน เพื่อการปรับปรุงพัฒนาและการส่งต่อในขั้นต่อไป อีกทั้งรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการสร้างมาตรฐานการศึกษาของชาติที่มุ่งให้เกิดคุณลักษณะคนไทยที่พึงประสงค์ ในฐานะพลเมืองและพลโลก คือการพัฒนาเด็กไทย เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุขมีพัฒนาการเหมาะสมกับช่วงวัย [1] มีการกำหนดตัวบ่งชี้ในการประกันคุณภาพของสถาบันการศึกษาคือผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์และหลักสูตรยังใช้ผลการประเมินเพื่อผ่านระดับชั้นเรียนและผลการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษา [2]

สถาบันการศึกษาจึงมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการพัฒนาให้ผู้เรียนให้เป็นคนเก่ง คนดี คือการมีความรู้คู่คุณธรรมจริยธรรม และถูกกำหนดคุณลักษณะคุณธรรมพื้นฐานของผู้เรียน จากผลการสำรวจ “นิต้าโพล” เรื่อง “คุณธรรมกับเยาวชนไทยในอนาคต” พบว่าคุณธรรมพื้นฐานที่เยาวชนควรปลูกฝังมากที่สุด คือ ความซื่อสัตย์ รองลงมาคือการมีวินัย ความสามัคคี การมีน้ำใจ ความขยัน ความสุขภาพ ความประหยัด ตามลำดับ สิ่งที่ประชาชนคาดหวังต่อเยาวชนไทย คือต้องเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ กตัญญูกตเวที ซื่อสัตย์

สุจริต และเป็นผู้หน้าที่ดีในอนาคต [3] และควรปลูกฝังพฤติกรรม 3 เรื่องหลัก คือ ความมีสติ รู้จักตัวเอง เห็นคุณค่าของตัวเอง (56%) มีคุณธรรม ยึดมั่นในศีลธรรม จริยธรรม (53%) และมีทักษะการอยู่ร่วมกับผู้อื่น (22%) [4] ด้านนักวิชาการให้ความเห็นว่านักเรียนต้องได้รับการปลูกฝังให้รู้จักคนอื่นเป็น มองภาพส่วนรวม มีหัวใจสำคัญคือการทำประโยชน์ให้แก่สังคม จะทำให้เด็กได้ทั้งวิชาการเพื่อการดำรงชีพพร้อมกับกระตุ้นความเป็นมนุษย์ [5] และในมิติด้านจิตใจคนไทยต้องเป็นผู้ที่รู้จักและเข้าใจตนเอง เข้าใจความ รู้สึกของผู้อื่นเข้าใจสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและสภาพแวดล้อมรอบตัวได้เป็นอย่างดี [6] นอกจากนี้ควรปลูกฝังเรื่องการอ่อนน้อมถ่อมตน ให้เกียรติและเคารพ เปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและระหว่างกลุ่ม เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข (จิตรู้เคารพ ; Respectful Mind) และปลูกฝังความคิดที่ยึดหลักจริยธรรมคุณธรรม ความรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวมให้เกิดผลประโยชน์แก่ทุกฝ่าย เป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดในการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างบุคคล เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ (จิตรู้จริยธรรม ; Ethical Mind) [7] ครูจึงเป็นผู้ที่ได้รับความคาดหวังอย่างมากจากสังคมว่าเป็นผู้มีความสำคัญในการทำเด็กนักเรียนให้เป็นคนดี [8] โดยมีบทบาทในการอบรมสั่งสอนทั้งโดยตรงและทางอ้อมที่สามารถส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดคุณลักษณะตามความมุ่งหมายได้

ในสภาพสังคมและปรากฏการณ์ปัจจุบัน แม้ว่าจะมุ่งเน้นการพัฒนานักเรียนทั้งด้านความรู้ควบคู่กับคุณธรรมจริยธรรมเพื่อให้เป็นคนดีนั้น ยังพบปัญหาที่เป็นผลมาจากการขาดคุณธรรมจริยธรรมที่ต้องเร่งแก้ไข [8] มีข้อมูลชี้ว่าภาวะเด็กกระทำความผิดก่อคดีอาชญากรรม ถึงร้อยละ 54.81 ต่อประชากรแสนคนหรือวันละ 88.26 คดีหรือชั่วโมงละ 3.68 คดี [9] เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง (47%) ความประพฤติทางเพศ ไม่เหมาะสม เรียนรู้เรื่องเพศเร็วกว่าวัยอันควร (31%) และการขาดความรับผิดชอบ

ไม่สู้งาน (24%) ทั้งสามพฤติกรรมเป็นสิ่งที่พ่อแม่เป็นห่วงมากที่สุด ในศตวรรษที่ 21 [4] นอกจากนี้การนำเสนอของสื่อสำนักพิมพ์ ปรากฏปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง เช่น เด็กในวัย 10-14 ปี ขาดการควบคุมอารมณ์และยอมรับ การโกงได้มากขึ้น การเล่นโกงเมื่อมีโอกาส การลอกข้อสอบเมื่อมีความจำเป็น ซึ่งเป็นประเด็นทางสังคมที่น่าเป็นห่วง [10] การต่อสู้กัน ในสถานศึกษาหรือระหว่างสถานศึกษา ทำร้ายร่างกายผู้อื่น เช่น การยกพวกตีกัน ทำร้ายร่างกายกัน บางรายถึงแก่ชีวิต ยกพวกตีกันระหว่างสถาบัน [11] ทั้งนี้เมื่อพิจารณามุมมองการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนยังไม่บรรลุตามจุดหมายและ ต้องเร่งปลูกฝังและพัฒนาคุณลักษณะความเป็น “คนดี”

เมื่อกล่าวถึง “คนดี” เป็นสิ่งที่ทุกสังคมปรารถนาจะให้ทุกคนเป็น “การเป็นคนดี” มีคุณลักษณะอย่างไร รู้ได้อย่างไรว่าเป็นคนดี ปัจจุบันในสังคมยังถกเถียงกันอยู่มาก [12] และถูกกล่าวถึงว่ามีลักษณะเป็นนามธรรม ยากที่จะระบุความหมายและมีทัศนคติต่อความดี แตกต่างกันไป [13] เมื่อกล่าวถึงคำว่า คุณธรรม จริยธรรม คุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรมและคนดี มักสับสนว่าแท้จริงแล้วมีความหมายเดียวกัน มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันหรือแตกต่างกันอย่างไร โดยเฉพาะการศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรม นักวิชาการทั่วไปมักมีคำถาม 3 คำถามสำคัญเกิดขึ้นเสมอ คือ 1) สิ่งที่ทำแล้วถูกต้องคืออะไร? 2) การกระทำสิ่งที่ดีที่สุดในเหตุการณ์นั้นอย่างไร? และ 3) คุณภาพซึ่งๆว่าเป็นคนดีคืออะไร? [14] เพื่อให้เกิดความเข้าใจในคำ 5 คำข้างต้นและสามารถตอบคำถามให้ชัดเจนขึ้น ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและสรุปความหมาย ดังนี้ คุณธรรม (Virtue) เป็นสภาวะความดีงามคุณลักษณะอุปนิสัยอันดีงามที่สั่งสม อยู่ในจิตใจ [15], [16], [17] จริยธรรม (Ethic) เป็นการประพฤติปฏิบัติทางกาย ทางวาจา ใจ ในทางถูกต้องและดีงามสอดคล้องกฎเกณฑ์และมาตรฐานทางสังคม [15], [16], [17], [18] คุณธรรมจริยธรรม (Virtue Ethic) คือสภาวะความดีงาม คุณลักษณะอุปนิสัยอันดีงามที่สั่งสม อยู่ในจิตใจ

ที่แสดงออกทางประพฤติปฏิบัติทางกาย ทางวาจา ใจ ในทางถูกต้องและดีงามสอดคล้องกฎเกณฑ์และมาตรฐานทางสังคม เป็นประโยชน์ต่อตนเองและต่อผู้อื่น [19], [20] ศีลธรรม (Moral) คือประมวลกฎเกณฑ์ความประพฤติของศาสนาใดศาสนาหนึ่ง [17] ส่วนคนดี (Good Person) คือคนที่มีคุณธรรม จริยธรรม หรือมีคุณลักษณะอุปนิสัยอันดีงามที่ สั่งสมอยู่ในจิตใจที่แสดงออกมาทางประพฤติปฏิบัติทั้งทางกายทางวาจา ใจ ในทางถูกต้องและดีงามสอดคล้องกฎเกณฑ์และมาตรฐานทางสังคมเป็นประโยชน์ต่อตนเองและต่อผู้อื่นนั่นเอง [15], [20], [21]

จากความสำคัญและสภาพปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมในปัจจุบันจำเป็นต้องเร่งปลูกฝังคุณลักษณะความเป็นคนดีให้เด็ก ซึ่งสังคมยังมองว่าเป็นนามธรรมและมีทัศนคติต่อคุณลักษณะความดีแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาคุณลักษณะความเป็นคนดีในมิติด้านความหมายและมิติความประพฤติ เพื่อนำเสนอให้สังคมได้เห็นคุณลักษณะความเป็นคนดีเด่นชัดและมีทัศนคติต่อความเป็นคนดีตรงกันมากขึ้น การวิจัยนี้ศึกษาจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและผู้เชี่ยวชาญด้านคุณธรรมจริยธรรม เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นคนดีสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ผลจากการวิจัยจะนำไปใช้พัฒนาเครื่องมือวัดคุณลักษณะความเป็นคนดี เพื่อให้ได้สารสนเทศด้านคุณลักษณะความเป็นคนดีที่มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ สามารถนำไปใช้วางแผนการจัดการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้จะช่วยให้ครูสามารถจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะความเป็นคนดีที่เป็นคุณลักษณะพื้นฐานสำคัญของเด็กทุกคนที่จะเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจและสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นคนดีสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อพัฒนาโมเดลการวัดคุณลักษณะความเป็นคนดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

นิยามศัพท์

1. คุณลักษณะความเป็นคนดี หมายถึง คนที่มีคุณลักษณะอุปนิสัยอันดีงามในจิตใจที่แสดงออกมาทางการประพฤติทั้งทางความรู้สึก และการปฏิบัติ อย่างถูกต้องและดีงามสอดคล้องกฎเกณฑ์ และมาตรฐานทางสังคม เป็นประโยชน์ต่อตนเองและต่อผู้อื่น

2. คุณลักษณะความเป็นคนดี สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น หมายถึง คุณลักษณะอุปนิสัยอันดีงามในจิตใจที่แสดงออกมาทางการประพฤติทั้งทางความรู้สึก และการปฏิบัติ อย่างถูกต้องและดีงามสอดคล้องกฎเกณฑ์และมาตรฐานทางสังคม เป็นประโยชน์ต่อตนเองและต่อผู้อื่น ประกอบด้วย 1) ความมีระเบียบวินัย 2) ความอดทนอดกลั้น 3) ความขยันหมั่นเพียร 4) ความกตัญญูกตเวทีย 5) ความประหยัดและพอเพียง 6) การพึ่งตนเองและรู้คุณค่าตนเอง 7) ความรับผิดชอบ 8) ความยุติธรรม 9) ความมีสติสัมปชัญญะ 10) ความเมตตากรุณา 11) ความซื่อสัตย์สุจริต 12) ความโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ 13) ความมีมนุษยสัมพันธ์ 14) การมีจิตสำนึกอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 15) ความสุภาพอ่อนน้อม 16) ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ยึดมั่นประชาธิปไตยและ รักความเป็นไทย ที่วัดด้วยแบบวัดคุณลักษณะความเป็นคนดี

3. โมเดลสมมติฐานการวัดคุณลักษณะความเป็นคนดีสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น หมายถึง แผนแบบของการวิเคราะห์ผลรวมของคุณลักษณะความเป็นคนดีสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย 1) ความมีระเบียบวินัย 2) ความซื่อสัตย์สุจริต 3) ความรับผิดชอบ 4) ความขยันหมั่นเพียร 5) ความมีสติสัมปชัญญะ 6) การพึ่งตนเองและรู้คุณค่าตนเอง 7) ความกตัญญูกตเวทีย 8) ความอดทน อดกลั้น 9) ความเมตตากรุณา 10) ความประหยัดและพอเพียง 11) ความมีมนุษยสัมพันธ์ 12) จิตสำนึกอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 13) ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ยึดมั่นประชาธิปไตยและ รักความเป็นไทย 14) ความยุติธรรม

15) ความโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ และ 16) ความสุภาพอ่อนน้อม ที่ได้จากการสังเคราะห์ และการตรวจสอบยืนยัน ความถูกต้องและเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ

4. น้ำหนักความสำคัญขององค์ประกอบโมเดลสมมติฐานการวัดคุณลักษณะความเป็นคนดีสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น หมายถึง น้ำหนักความสำคัญขององค์ประกอบที่ได้จากจัดลำดับความสำคัญของผู้เชี่ยวชาญและนำมาคำนวณน้ำหนักความสำคัญโดยใช้วิธี Rank Order Centriod (ROC) เพื่อใช้เป็นน้ำหนักตัวคูณกับคะแนนของแต่ละองค์ประกอบ ทั้งนี้ น้ำหนัก ตัวคูณไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนตัวบ่งชี้

วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการศึกษาเฉพาะกรณีแบบรวมกลุ่ม (Collective Case Study) [22]

กลุ่มอาสาสมัครผู้เชี่ยวชาญ ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 17 ท่าน โดยใช้เกณฑ์พิจารณาคุณสมบัติ

เก็บข้อมูลโดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (Modified Classical Delphi; MDT) [23] จำนวน 2 รอบ โดยใช้เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ “แบบตรวจสอบยืนยัน ความถูกต้อง เหมาะสมขององค์ประกอบโมเดลคุณลักษณะความเป็นคนดี” และแบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าฐานนิยม (Mode) ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างค่าฐานนิยม กับค่ามัธยฐาน [Mo-Mdn] และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) และวิเคราะห์น้ำหนักความสำคัญโดยใช้วิธี Rank Order Centriod (ROC)

ขั้นตอนดำเนินการวิจัยมี 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นคนดี โดยการศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์จากเอกสาร นิยาม ตำรา หนังสือ คู่มือ

และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ และสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์ใช้คำสำคัญในการสืบค้นคือ คนดี (Good person) คุณลักษณะความเป็นคนดี (Good person characteristic) คุณธรรม (Virtue) จริยศาสตร์ (Ethics) จริยธรรม (Ethic) จริยธรรม (Ethical Norms) ศีลธรรม (Morals) การมีศีลธรรม (Morality) ความประพฤติดี (Good Conduct) ได้วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง คัดเลือกคุณลักษณะโดยใช้เกณฑ์พิจารณาคุณลักษณะ 5 ข้อ คือ 1) เป็นพฤติกรรมที่เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และเป็นพฤติกรรมที่สังเคราะห์แล้วมีความสำคัญควรปลูกฝัง ส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดแก่ผู้เรียน 2) เป็นคุณลักษณะที่ถูกนำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพการศึกษาหรือเป็นตัวบ่งชี้ของสมศ. ในการประเมินภายนอก รอบ 3 3) เป็นตัวบ่งชี้คัดสรรด้านคุณธรรมจริยธรรมที่เหมาะสมกับสังคมไทย [16] 4) เป็นคุณธรรมจริยธรรมที่เร่งปลูกฝังให้ประชาชนไทย โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน และคุณลักษณะตามความคาดหวังของสถาบันครอบครัว สถานศึกษาและสถาบันทางสังคม [25] และ 5) กรณี ไม่เข้าเกณฑ์จะเลือกคุณลักษณะที่มีความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่

ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบ ยืนยันความถูกต้องเหมาะสมขององค์ประกอบและ ตัวบ่งชี้คุณลักษณะ ความเป็นคนดี โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) คือกลุ่มอาสาสมัครผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 ท่าน เก็บข้อมูลโดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (MDT) เพื่อพัฒนาพัฒนาเป็นโมเดลสมมติฐานการวัดคุณลักษณะความเป็นคนดี จำนวน 2 รอบ ดังนี้

การเดลฟาย รอบที่ 1 ส่งแบบสอบถามไปสอบถามผู้เชี่ยวชาญ และนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์และปรับปรุง ตามที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็น แล้วจัดทำแบบสอบถาม เพื่อสอบถามรอบที่ 2 ใช้เกณฑ์ฉันทามติ (Consensus) ของผู้เชี่ยวชาญ และวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อองค์ประกอบและจัด

อันดับความสำคัญขององค์ประกอบโดยให้ค่าคะแนน 1-16 คะแนน แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ในการเดลฟายรอบที่ 2

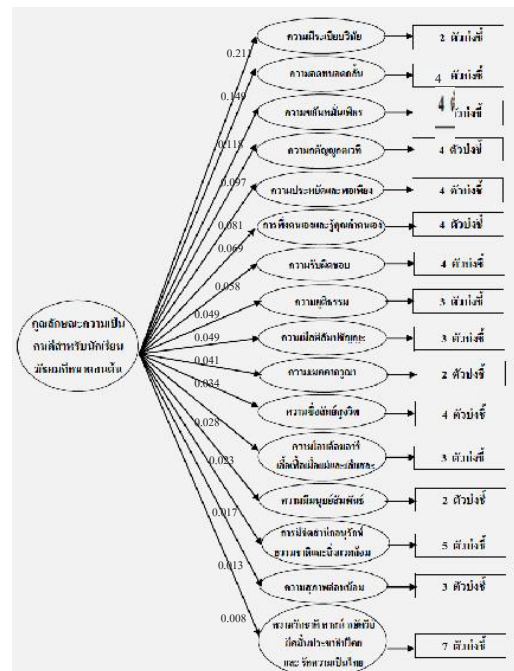
การเดลฟาย รอบที่ 2 ส่งแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2 โดยเพิ่มตำแหน่งของคำฐานนิยม คำมัธยฐาน คำสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างคำฐานนิยม กับคำมัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและตำแหน่งที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านตอบรอบที่ 1 เพื่อเปรียบเทียบกับของกลุ่มว่าจะเปลี่ยนคำตอบตามกลุ่มหรือไม่ และให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคำตอบใหม่แล้วตอบกลับ ในการตอบแบบสอบถามรอบนี้ผู้เชี่ยวชาญจะทราบว่าตนมีความคิดเห็นเหมือนกันหรือแตกต่างจากผู้เชี่ยวชาญคนอื่นอย่างไร และทำการตอบตามความคิดเห็นของตนเอง หลังจากนั้นนำความคิดเห็นที่สอดคล้องกันมาสรุปเป็นองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการนำมาปฏิบัติจริง ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญบางท่านเพิ่มเติมเครื่องมือคือแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ผลการวิจัย

จากการสำรวจและสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้โมเดลคุณลักษณะความเป็นคนดีสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ได้จากการศึกษาเอกสาร นิยาม ตำรา หนังสือ คู่มือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ พบว่าจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจำนวน 69 เรื่อง วิเคราะห์คุณลักษณะความเป็นคนดี คัดเลือกโดยใช้เกณฑ์พิจารณา ได้คุณลักษณะจำนวน 40 คุณลักษณะ ประมวลความหมายและวิเคราะห์ความสอดคล้องคุณลักษณะเพื่อทำการยุบรวมเป็นองค์ประกอบหลัก ได้จำนวน 16 องค์ประกอบ จากนั้นนิยามองค์ประกอบและสร้างตัวบ่งชี้ได้จำนวน 57 ตัวบ่งชี้ และนำผลการสำรวจและสังเคราะห์ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 ท่าน ตรวจสอบ ยืนยันความถูกต้องเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะความ

เป็นคนดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ข้อค้นพบจากการเดลฟายรอบที่ 1 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ
มีฉันทามติว่าองค์ประกอบมีความถูกต้อง เหมาะ
สมในภาพรวมระดับมาก ($\bar{X}=4.21, S.D.=.95$)
มีการตัดตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบที่มีมนุษย์สัมพันธ์ 2
ตัวบ่งชี้และปรับเพิ่มตัวบ่งชี้ 2 ตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ
ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ยึดมั่นประชาธิปไตยและ
รักความเป็นไทย เป็น 57 ตัวบ่งชี้เท่าเดิมและเสนอ
แนะให้ปรับข้อความของตัวบ่งชี้บางตัว ตัวบ่งชี้ทุก
ตัวผ่านเกณฑ์มีค่า มัธยฐาน 3.50 ขึ้นไป ค่าพิสัยระ
หว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 ค่าสัมบูรณ์ผลต่างระหว่าง
ค่าฐานนิยมกับค่ามัธยฐาน ไม่เกิน 1 มีค่าเฉลี่ย ตัวบ่งชี้
อยู่ในช่วง 3.76-4.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
อยู่ในช่วง 0.97-1.39 ผลการจัดลำดับความสำคัญ
ขององค์ประกอบและวิเคราะห์น้ำหนักความสำคัญ
พบว่า ผู้เชี่ยวชาญทำการจัดลำดับความสำคัญจำนวน
12 ทำคิดเป็นร้อยละ 70.4 จัดลำดับความสำคัญ
(น้ำหนักความสำคัญ) ได้ดังนี้ ความมีระเบียบวินัย
(0.211) 2 ตัวบ่งชี้ ความอดทนอดกลั้น (0.149) 4
ตัวบ่งชี้ ความขยันหมั่นเพียร (0.118) 3 ตัวบ่งชี้
ความกตัญญูคุณทวดเทวี (0.097) 4 ตัวบ่งชี้ ความประหยัด
และพอเพียง (0.081) 4 ตัวบ่งชี้ การพึ่งตนเองและ
รู้คุณค่าตนเอง (0.069) 4 ตัวบ่งชี้ ความรับผิดชอบ
(0.058) 4 ตัวบ่งชี้ ความยุติธรรม (0.049) 3 ตัวบ่งชี้ ความ
มีสติสัมปชัญญะ (0.049) 3 ตัวบ่งชี้ ความเมตตา
กรุณา (0.041) 2 ตัวบ่งชี้ ความซื่อสัตย์สุจริต (0.034) 4
ตัวบ่งชี้ความโอบอ้อมอารี เชื้อเพื่อเผ่าและเสียดสละ
(0.028) 3 ตัวบ่งชี้ ความมีมนุษยสัมพันธ์ (0.023)
2 ตัวบ่งชี้ การมีจิตสำนึกอนุรักษ์ธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม (0.017) 5 ตัวบ่งชี้ ความสุภาพอ่อนน้อม
(0.013) 3 ตัวบ่งชี้ และ ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
ยึดมั่นประชาธิปไตยและ รักความเป็นไทย (0.008)
7 ตัวบ่งชี้ และผลการเดลฟายรอบที่ 2 พบว่า
ผู้เชี่ยวชาญลงมติยืนยันว่าองค์ประกอบมีความถูกต้อง
เหมาะสมในภาพรวมระดับมาก ($\bar{X}= 4.24, S.D.=.95$)
ในรอบนี้ผู้เชี่ยวชาญมีการเปลี่ยนแปลงระดับความคิด

เห็นบางตัวบ่งชี้และเสนอแนะข้อความของตัวบ่งชี้เพื่อ
ให้มีความเหมาะสมโดยตัวบ่งชี้ทุกตัวได้ตามเกณฑ์
ค่ามัธยฐาน 3.50 ขึ้นไป ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ไม่
เกิน 1.50 ค่าสัมบูรณ์ผลต่างระหว่างค่าฐานนิยมกับ
ค่ามัธยฐาน ไม่เกิน 1 และมีค่าเฉลี่ยตัวบ่งชี้อยู่ใน
ช่วง 3.94-4.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ในช่วง
0.95-1.33 และจากการตรวจสอบยืนยันความถูก
ต้อง เหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้ฉันทามติ จึง
พัฒนาเป็นโมเดลสมมติฐานการวัดคุณลักษณะความ
เป็นคนดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ดัง
แผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 โมเดลสมมติฐานการวัดคุณลักษณะ
ความเป็นคนดี

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยมีข้อค้นพบจากการสำรวจ
และสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะ
ความเป็นคนดีจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งใน
ประเทศและต่างประเทศ ได้จำนวน 16 องค์ประกอบ
และกำหนดตัวบ่งชี้ได้ 57 ตัวบ่งชี้ จากผลการศึกษา

งานวิจัยที่ใช้ชื่อที่มีคำสำคัญว่า คุณลักษณะความเป็นคนดี ไม่มากนัก แต่นิยมใช้ชื่องานวิจัยคุณธรรมจริยธรรมซึ่งจากการประมวลความหมายสรุปได้ว่าเป็นความหมายที่สอดคล้องกัน และพบว่าการศึกษาทางด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนเป็นไปตามแนวทางการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ใน ปี พ.ศ. 2543 มีการวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่สอดคล้องกับสำนักรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) [2] และศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ในการวิจัยคุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของต่างประเทศ การวิจัยวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงคุณธรรมจริยธรรม การวิจัยสำรวจและสังเคราะห์ตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรม การวิจัยและพัฒนาตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรม และการวิจัยนำร่องการใช้ประโยชน์ตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมเพื่อพัฒนาเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษา ผลการวิจัยยังมีความสอดคล้องกับแนวนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ถูกประกาศขึ้นใน พ.ศ. 2557 เพื่อสร้างคนในชาติมีค่านิยมไทย 12 ประการ และสอดคล้องกับสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน [25] ที่ได้กำหนด คุณธรรมจริยธรรม พื้นฐานในสังคมไทย 5 ประการ โดยมุ่งเน้นไปเด็กและเยาวชนที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า จึงเห็นได้ว่า ทุกภาคส่วนมีเป้าหมายสำคัญคือเด็กและเยาวชน

ผลการวิจัยยังมีความสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของ Johnstone [27] คือ การพัฒนาตัวบ่งชี้จากการสำรวจวิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องมีความหลากหลาย มีรายละเอียดส่วนย่อยมาก เป็นตัวบ่งชี้ที่บุคคลทั่วไปมีความเข้าใจหรือมองเห็นในมิติที่แตกต่างกัน เรียกได้ว่าเป็นตัวบ่งชี้เชิงปฏิบัติการ (Practical indicators) และส่วนตัวบ่งชี้ที่ความซับซ้อนต้องมีการศึกษาแนวคิด

และทฤษฎีมาใช้เป็นฐานในการสร้างตัวบ่งชี้หลัก ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประมวลและกำหนดองค์ประกอบหลักในการวิจัยเรียกได้ว่าเป็นตัวบ่งชี้เชิงวิชาการ (Academic indicators) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้รวมตัวบ่งชี้ทั้งสองลักษณะเข้าด้วยกัน สอดคล้องกับ นงลักษณ์ วิรัชชัย และคนอื่น ๆ [19] ที่วิจัยสำรวจและสังเคราะห์ตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมโดยใช้ตัวบ่งชี้เชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้เชิงวิชาการรวมเป็นตัวบ่งชี้หลัก การรวมตัวบ่งชี้จะทำให้การวิจัยมีความสมบูรณ์ ครอบคลุมและได้สารสนเทศเพียงพอไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติ

นอกจากนี้เนื่องจากความหลากหลายของวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยประสบปัญหาการประมวลคุณลักษณะและการสังเคราะห์เพื่อกำหนดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ จึงมีกระบวนการตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 ท่าน ตรวจสอบยืนยันและจัดลำดับความสำคัญ โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (MDT) ผลสอดคล้องกับการสำรวจและสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของผู้วิจัยโดยผู้เชี่ยวชาญมีฉันทามติว่าองค์ประกอบมีความถูกต้อง เหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24, S.D. = .95$) จัดลำดับความสำคัญ 5 อันดับแรกสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วยความมีระเบียบวินัย ความอดทนอดกลั้น ความขยันหมั่นเพียร ความกตัญญูต่อเวที และความประหยัดและพอเพียงตามลำดับ สอดคล้องกับ นงลักษณ์ และคนอื่น ๆ [16] แตกต่างกัน 2 องค์ประกอบ คือ ความมีสติสัมปชัญญะและความซื่อสัตย์สุจริต แต่ผลการวิจัยพบว่ามีลำดับสำคัญลำดับที่ 9 และ 11 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบกับสภาพปัจจุบันมีความสอดคล้องกับแนวนโยบายการสร้างคนในชาติมีค่านิยมไทย 12 ประการ และครอบคลุมคุณลักษณะของนักเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์ขึ้นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและครอบคลุม

คุณธรรมจริยธรรม อันจะส่งผลต่อนักเรียนเป็นคนดีใน
บริบทของประเทศไทย

ผลการวิจัยองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของ
โมเดลสมมติฐานการวัดคุณลักษณะความเป็นคน
ดีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นนี้ จะทำ
บุคคลทั่วไปสามารถเข้าใจและเห็นภาพคุณลักษณะ
ความเป็นคนดีได้เด่นชัดขึ้น มีทัศนคติต่อคุณลักษณะ
“ความเป็นคนดี” ตรงกันมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการสำรวจและสังเคราะห์องค์ประกอบ
และตัวบ่งชี้ของโมเดลสมมติฐานการวัดคุณลักษณะ
ความเป็นคนดีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
สามารถใช้อธิบายคุณลักษณะความเป็นคนดีและการ
วางแผนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนสำหรับครู
และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สำหรับข้อเสนอในการวิจัยครั้งต่อไป
เพื่อเป็นการขยายองค์ความรู้ด้านการวัดและประเมิน
ผลคุณลักษณะความเป็นคนดี ควรพัฒนาเครื่องมือ
การวัดและประเมินผลคุณลักษณะและใช้ระเบียบ
วิธีวิจัยเชิงปริมาณทดสอบโมเดลการวัดคุณลักษณะ
ความเป็นคนดีสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นกับ
ข้อมูลเชิงประจักษ์

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551.
กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย. 2551.
- [2] สำนักงานรับรองมาตรฐานและประกัน
คุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน). คู่มือ
การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม
(พ.ศ. 2554-2558)ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ: ออฟเซ็ท พลัส. 2554.
- [3] พาณิกร วงศ์เลขา. ‘ความซื่อสัตย์’ จิตสำนึก
ที่ต้องเร่งปลูกฝังแก่เด็กไทย. หนังสือพิมพ์
เดลินิวส์ ฉบับวันอังคารที่ 1 มกราคม 2556.
สืบค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2556. [Online].
Available :[http://www.dailynews.co.th/
education/175466](http://www.dailynews.co.th/education/175466). 2556.
- [4] กรุงเทพมหานครและบริษัท รักลูกกรุ๊ป.
คุณลักษณะเด็กไทยในศตวรรษที่ 21. สืบค้น
วันที่ 5 มิถุนายน 2555. [Online]. Avail-
able : [http://www.thaigoodview.com/
node/28036](http://www.thaigoodview.com/node/28036). 2552.
- [5] วิจารย์ พานิช. วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์
ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี
สฤษดิ์วงศ์. 2555.
- [6] เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. ภาพอนาคตและ
คุณลักษณะของคนไทยที่ประสงค์ : โครงการ
วิธีการเรียนรู้ของคนไทย , สำนักพัฒนาการ
เรียนรู้และ มาตรฐานการศึกษาสำนักงานคณะ
กรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: วิ.ที.ซี.
คอมมิวนิตีชั่น. 2546.
- [7] Gardner, Howard. 5 Minds for the Future
(2nd ed.). Boston, MA: Harvard Business
School Press. 2008.
- [8] สุรางค์ ไคว่ตระกูล. (2552). จิตวิทยาการ
ศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- [9] สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริม
สุขภาพ (สสส.) และสำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัย(สกว.). สถานการณ์เด็ก
และเยาวชน ภาพสะท้อนสังคมไทยและนัย
ต่อทิศทางการพัฒนา เด็กและ เยาวชน. สืบค้น
เมื่อ 13 มิถุนายน 2555. [Online]. Available
:[http://www.iqeqdekthai.com/learn/
learn15.htm](http://www.iqeqdekthai.com/learn/learn15.htm) 2548.

- [10] วิชัย เอกพลากรและคณะ. ผลสำรวจชี้เด็กไทยยอมรับได้”โกงเมื่อมีโอกาสลอกข้อสอบถ้าจำเป็น”.มติชนออนไลน์ สืบค้นเมื่อ 13 มิถุนายน 2555. [Online].Available : http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1316602609&grpid=03&catid=&subcatid=2554.
- [11] สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. รายงานสถานการณ์และแนวโน้มประเทศไทย สิงหาคม, ศูนย์ข่าวประชาไท. สืบค้นเมื่อ 11 มีนาคม 2555. [Online].Available : <http://www.prachatai.com/journal/2004/09/297.2547>
- [12] พิสนต์ ประทานชวน. คนดีและคนเก่ง.พัฒนาชุมชน. 37(2), 27. 2541.
- [13] ตติยาภรณ์ นัยเนตร..”คุณลักษณะคนดีในทัศนะของผู้ใหญ่ไทย : กรณีศึกษาในสังคมของเทศบาลนครขอนแก่น” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2545.
- [14] Edwards, Carolyn P. and Carlo, Gustavo. “Moral Development Study in the 21st Century”. Introduction to Moral Motivation through the Life Span: Nebraska Symposium on Motivation. volume 51, Faculty Publications, Department of Child, Youth, and Family Studies. Paper 37. [Online].Available : <http://digitalcommons.unl.edu/famconfacpub/37> [2013, January 2]. 2005.
- [15] ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ:นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์. 2546.
- [16] นงลักษณ์ วิรัชชัย ศจีมาจ ณ วิเชียร และพิสมัย อรทัย.รายงานการวิจัย การสำรวจและสังเคราะห์ตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรม.ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม) สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้(องค์การมหาชน). กรุงเทพฯ:พริกหวาน กราฟฟิค. 2551.
- [17] กীরติ บุญเจือ. คู่มือจริยศาสตร์ตามหลักวิชาการสากล.กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม). 2551.
- [18] ดวงเดือน พันธุมนาวิน. พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2: จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยา ภาษา. กรุงเทพฯ:ไทยวัฒนาพานิช. 2524.
- [19] นงลักษณ์ วิรัชชัย และรุ่งนภา ตั้งจิตรเจริญกุล.การวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงคุณธรรมจริยธรรมของคนไทย. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม(ศูนย์คุณธรรม). 2551.
- [20] ประภาศรี สีหอำไพ. พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม.พิมพ์ครั้งที่ 4 ;กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. 2550.
- [21] อาจอง ชุ่มสาย ณ อยุธยา.คุณธรรมนำความรู้ รูปแบบการสอนแบบบูรณาการคุณค่าความเป็นมนุษย์.สำนักงานมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ .พิมพ์ครั้งที่ 1: กรุงเทพฯ, วิ.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น. 2550.
- [22] องอาจ นัยพัฒน์.การออกแบบวิจัย : วิธีการเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และ ผสมผสานวิธี.พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2551.
- [23] Hanafin, S. Review of Literature on the Delphi Technique. Dublin. 2004.

- [24] Barron F H and Barrett B E. Decision Quality Using Ranked Attribute Weights. *Management Science* 42(11), pp.
- [25] สายฤดี วรกิจโกศาทรและคณะ. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์. โครงการวิจัย คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝัง คุณธรรมจริยธรรมของประเทศไทย. สถาบันชาติเพื่อพัฒนาเด็กและครอบครัว. มหาวิทยาลัยมหิดล. 2552.
- [26] สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน. คุณธรรมจริยธรรม พื้นฐานในสังคมไทย 5 ประการ. นนทบุรี: สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน. แผ่นพับ. 2550.
- [27] Johnstone, J.N. *Indicators of Education Systems*. London : The Ancho Press, Tiptree Essex. 1981.